

skokem, který Santiaga vyděsil, Alchymista ruku vytáhl a napřímil se. Za ocas držel hada.

Také Santiago sebou prudce škulbl, ale směrem vzad. Had se ustavičně zmítal a jeho hučení a sykot protínaly ticho pouště. Byl to brejlovec, jehož jed může usmrtit člověka v několika minutách.

– Pozor, jed, – blesklo chlapci hlavou. Ale Alchymista přece strčil ruku do díry a had už ho jistě uštkl. Alchymista však zůstal klidný. Je prý mu dvě stě let, říkal Angličan. Už zřejmě ví, jak zacházet s hady v poušti.

Santiago ho pozoroval, jak jde ke koni a vytahuje dlouhý zahnutý meč. Tím narýsoval na zemi kruh a hada dal doprostřed. Plaz se okamžitě utišil.

„Nemusíš se bát,“ řekl Alchymista. „Ten se odsud nehne. A ty jsi objevil v poušti život, znamení, na které jsem čekal.“

„Proč je to tak důležité?“

„Protože kolem pyramid je samá poušť.“

O pyramidách nechtěl Santiago slyšet. Od včerejšího večera mu bylo těžko a smutno u srdce. Protože jít hledat poklad znamenalo opustit Fátimu.

„Povedu tě pouští,“ řekl Alchymista.

„Chci zůstat v oáze,“ namítl Santiago. „Už jsem našel Fátimu. Ta je pro mě cennější než poklad.“

„Fátima je žena pouště,“ odpověděl Alchymista. „Víš, že muži musejí odejít, aby se mohli vrátit. Ona už svůj poklad našla: tebe. Teď čeká, že zase ty najdeš, co hledáš.“

„A co když se rozhodnu zůstat?“

„Budeš Rádce oázy. Máš dost zlata, aby sis koupil mnoho ovcí a velbloudů. Oženíš se s Fátimou a první rok budete velice šťastní. Ty se naučíš milovat poušť a poznáš každý z padesáti tisíc datlovníků. Budeš sledovat, jak rostou a svědčí o neustále proměnlivém světě. A pořád víc budeš rozumět znaméním, protože poušť je učitel ze všech nejlepších.“

Druhý rok si vzpomeneš, že existuje poklad. Znamení ti to začnou naléhavě připomínat, a ty se budeš snažit si jich nevšímat. Svých znalostí budeš používat jen pro blaho oázy a jejích obyvatel. Kmenoví vůdci ti za to budou vděční. Velbloudi ti přinesou bohatství a moc.

I třetí rok k tobě budou znamení promlouvat o tvém pokladu a Osobním příběhu. Celé noci prochodíš po oáze a z Fátimy se stane smutná žena, protože to ona způsobila, žeš přerušil svou cestu. Ty však jí dáš lásku a ta bude opětována. Vzpomeneš si, že ona tě nikdy nežádala, abys zůstal, protože žena pouště umí na svého muže čekat. Proto ji nebudeš obviňovat. Ale mnoho nocí prochodíš po písku pouště a mezi datlovníky a budeš říkat, žeš možná měl jít dál, víc věřit své lásce k Fátimě. Protože to, co tě zdrželo v oáze, byl tvůj vlastní strach, že by ses už nevrátil. V té době ti znamení ukážou, že tvůj poklad je pohřben navždy.

Čtvrtý rok tě znamení opustí, protože jsi je nechtěl poslechnout. Kmenoví vůdci to pochopí a ty budeš zbaven své funkce. To už z tebe bude bohatý obchodník s mnoha velbloudy a spoustou zboží. Po zbytek svých dní však budeš bloudit mezi datlovníky a po poušti s vědomím, že jsi nenaplnil svůj Osobní příběh a že teď už je na to příliš pozdě.

A nikdy nepochopíš, že láska nikdy člověku nebrání jít za Osobním příběhem. Pokud k tomu dojde, pak to není opravdová láska, ta, která mluví Řečí světa.“

Alchymista smazal narýsovaný kruh a had hbitě zmizel mezi kamením. Santiago si vzpomněl na Sklenáře, který si vždycky přál vydat se do Mekky, a na Angličana, který hledal nějakého alchymistu. Pomyslel na ženu, která důvěřovala poušti a poušť jí jednoho dne přivedla muže, jehož toužila milovat.

Nasedli na koně a tentokrát jel chlapec za Alchymistou. Vítr

k nim přinášel zvuky z oázy a on se snažil rozpoznat Fátimin hlas. Kvůli bitvě se s ní ten den nesešel u studny.

Dnes večer však, zatímco pozoroval hada uprostřed kruhu, k němu tenhle podivný jezdec se sokolem na rameni promlouval o lásce a pokladech, o ženách z pouště a o Osobním příběhu.

„Půjdu s vámi,“ řekl. A okamžitě pocítil v srdci mír.

„Vyrazíme zítra před východem slunce.“ To bylo jediné, co mu Alchymista řekl.

Santiago probděl celou noc. Dvě hodiny před úsvitem probudil jednoho z mladíků, kteří s ním sdíleli stan, a poprosil ho, aby mu ukázal, kde bydlí Fátima. Šli tam spolu. Santiago mu za to dal peníze, aby si mohl koupit jednu ovci.

Pak ho požádal, ať zjistí, kde Fátima spí, ať ji probudí a řekne jí, že na ni čeká. Mladý Arab mu vyhověl a dostal za to peníze na další ovci.

„Ted' nás nech o samotě,“ řekl mu Santiago a Arab šel zase spát, pyšný na to, že pomohl Rádci oázy, a spokojený s penězi, za něž si koupí ovce.

Před stanem se objevila Fátima a šla se se Santiagem projít pod datlovníky. Santiago věděl, že je to proti Tradici, ale na tom ted' vůbec nezáleželo.

„Odjedu,“ řekl. „A chci, abys věděla, že se vrátím. Miluji tě, protože...“

„Nic neříkej,“ přerušila ho Fátima. „Člověk miluje proto, že miluje. Není k tomu žádný důvod.“

Ale Santiago pokračoval:

„Miluji tě, protože se mi zdál sen, protože jsem potkal krále, prodával sklo a putoval pouští, protože kmeny vyhlásily válku a já šel ke studni, abych se dozvěděl, kde bydlí Alchymista. Miluji tě, protože celý Vesmír se spojil, abych došel až k tobě.“

Objali se. Poprvé se jedno tělo dotýkalo druhého.

„Já se vrátím,“ opakoval chlapec.

„Dřív jsem se dívala do pouště s touhou,“ řekla Fátima. „Ted' se tam budu dívat s nadějí. Můj otec jednoho dne odejel, ale vrátil se k mé matce a vrací se pořád.“

Dál už nic neřekli. Chvilí ještě chodili pod datlovníky a Santiago se s ní pak rozloučil před vchodem do stanu.

„Vrátím se k tobě, tak jako tvůj otec se vrátil k tvé matce,“ prohlásil.

Všiml si, že Fátima má plné oči slz.

„Ty pláčeš?“

„Jsem žena z pouště,“ řekla a zakryla si tvář. „Ale především jsem žena.“

Fátima zašla do stanu. Za chvíli mělo vyjít slunce. Až nastane den, půjde ven a bude dělat to, co už dělá řadu let; všechno se však změnilo. Santiago už nebude v oáze a oáza nebude mít týž smysl jako ještě krátce předtím. Už to nebude místo s padesáti tisíci datlovníků a třemi sty studní, kam po dlouhé cestě přijíždějí spokojení poutníci. Oáza teď pro ni bude prázdným místem.

Od toho dne bude důležitější poušť. Stále se do ní bude dívat a bude se snažit uhádnout, za kterou hvězdou asi Santiago jde při hledání svého pokladu. Po větru mu bude posílat své polibky v naději, že se ten závan dotkne jeho tváře a poví mu, že je naživu a čeká na něj tak, jako čekává žena na odvážného muže, který jde za svými sny a poklady. Od tohoto dne bude poušť ztělesněním jediného: naděje na jeho návrat.

„Nemysli na to, co zůstalo za tebou,“ řekl Alchymista, když se rozjeli po písku pouště. „Všechno je zaznamenáno v Duši světa a tam to zůstane navždy.“

„Lidé sní spíš o návratu než o odjezdu,“ řekl Santiago, který už si zase zvykal na mlčení pouště.

„Jestli to, co jsi našel, je z čisté látky, nikdy to nepodlehne hnití. A ty se jednou budeš moci vrátit. Jestli to byl jen okamžik světla jako výbuch hvězdy, pak po návratu nenajdeš nic. Viděl jsi však výbuch světla. A už to stojí za to.“

Jeho společník k němu mluvil řečí alchymie. Santiago však věděl, že má na mysli Fátimu.

Bylo těžké nemyslet na to, co zůstalo za ním. Poušť se svou skoro stále stejnou krajinou je příhodným místem snů. Santiago ještě pořád viděl datlovníky, studny a tvář milované ženy. Viděl Angličana s jeho laboratoří a velbloudáře, který byl mistr a nevěděl o tom. – Alchymista možná nikdy nikoho nemiloval, – uvažoval Santiago.

Alchymista jel před ním se sokolem na rameni. Sokol znal dobře řeč pouště, a když se zastavili, vzlétl mu z ramene a rozletěl se za potravou. První den přinesl zajíce. Druhý den zase dva ptáky.

V noci vytáhli pokrývky a nerozdělávali oheň. Noci v poušti byly chladné a čím dál temnější, jak ubývalo měsíce. Celý týden jeli skoro mlčky a mluvili jen o opatřeních nezbytných k tomu, aby se vyhnuli bojům mezi kmeny. Válka pokračovala a vítr k nim občas přinášel nasládlý pach krve. Poblíž byla svedena nějaká

bitva a vítr chlapci připomínal existenci Řeči znamení, která mu mohla ukázat to, co jeho oči nevidí.

Po sedmi dnech cesty se Alchymista rozhodl, že se utáboří dřív než obvykle. Sokol vyletěl za kořistí a on vytáhl láhev s vodou a podal ji chlapci.

„Jsi skoro na konci své cesty,“ řekl mu. „Blahopřeji ti, že ses vydal za svým Osobním příběhem.“

„A vy mě vedete bez jediného slova,“ odpověděl Santiago. „Myslel jsem, že mě naučíte tomu, co znáte. Před časem jsem byl v poušti s mužem, který měl knihy o alchymii. Ale nedokázal jsem se z nich nic naučit.“

„Je jenom jeden způsob, jak se něčemu naučit,“ řekl Alchymista. „A to činem. Všem, co potřebuješ vědět, tě naučila cesta. Chybí jen jedno.“

Chlapec chtěl vědět, co to je, ale Alchymista upíral oči k obzoru a čekal, až se vrátí sokol.

„Proč vám říkají Alchymista?“

„Protože jím jsem.“

„A v čem se zmýlili jiní alchymisté, kteří hledali zlato a neuspěli?“

„Pořád hledali jenom zlato,“ odpověděl jeho společník. „Hledali poklad svého Osobního příběhu a nepřáli si ten Příběh prožít.“

„Co ještě potřebuji vědět?“ naléhal chlapec.

Ale Alchymista dál pohlížel k obzoru. Za nějaký čas se sokol vrátil s potravou. Vyhloubili dolík a v něm rozdělali oheň, aby nikdo nezahlédl světlo plamenů.

„Jsem Alchymista, protože jím jsem,“ řekl chlapcův průvodce, zatímco chystali jídlo. „Naučil jsem se této vědě od svých předků a ti také od svých předků a tak dále až ke stvoření světa. Tenkrát veškerá věda o Velkém díle mohla být vepsána na pouhý smaragd. Lidé však prostým věcem nepřikládali důležitost a začali

sepisovat pojednání, výklady a filozofické studie. Začali také tvrdit, že znají cestu lépe než druzí.

Smaragdová deska však žije dodnes.“

„Co na ní stálo psáno?“ vypytaval se Santiago.

Alchymista začal něco kreslit do písku a ani ne za pět minut s tím byl hotov. Při pohledu na něj si Santiago vzpomněl na starého krále a na náměstí, kde se jednou potkali; zdálo se mu, jako by od té doby uplynuly už celé věky.

„Tohle stálo na Smaragdové desce,“ řekl Alchymista, když dopsal.

Santiago přistoupil blíž a četl slova v písku.

„Je to kód,“ řekl poněkud zklamán Smaragdovou deskou. „Připomíná mi to knihy toho Angličana.“

„Ne,“ odpověděl Alchymista. „Je to jako let krahujců; nemá to prostě být pochopeno rozumem. Smaragdová deska je přímý přechod k Řeči světa.“

Učenci pochopili, že tento přirozený svět je jenom obraz a otisk Ráje. Prostá existence tohoto světa je zárukou, že existuje nějaký dokonalejší svět. Bůh jej stvořil proto, aby lidé skrze viditelné věci mohli pochopit jeho duchovní ponaučení a divy jeho moudrosti. To je to, čemu říkám Čin.“

„Musím Smaragdové desce rozumět?“ chtěl vědět chlapec.

„Možná kdybys byl v alchymistické laboratoři, byla by teď vhodná chvíle k tomu, abys zkoumal nejlepší způsob, jak Smaragdové desce porozumět. Ty však jsi v poušti. Stačí se tedy pohroužit do pouště. Ta poslouží k pochopení světa stejně tak dobře jako cokoli jiného na povrchu zemském. Ani jí nemusíš rozumět: stačí obyčejné zrnko písku a spatříš v něm veškeré zázraky Stvoření.“

„A jak se mám pohroužit do pouště?“

„Naslouchej svému srdci. Všechno zná, protože vyšlo z Duše světa a jednou se do ní zase vrátí.“

Další dva dny jeli mlčky dál. Alchymista byl teď mnohem opatrnější, protože se blížili k oblasti nejprudších bojů. A chlapec se snažil naslouchat svému srdci.

S tím srdcem byla potíž: dřív bylo pořád na odchodu, a teď chtělo stůj co stůj dojít. Někdy celé hodiny vyprávělo teskné příběhy, jindy je tak dojal východ slunce v poušti, že Santiago stěží potlačil slzy. To srdce tlouklo rychleji, když k němu promlouvalo o pokladu, a zase zpomalilo, když jeho oči bloudily na nekonečném pouštním obzoru. Nikdy však nemlčelo, ba ani když Alchymista s chlapcem nepronесли ani slovo.

„Proč mám naslouchat svému srdci?“ zeptal se Santiago, když se toho dne utábořili.

„Protože tam, kde bude tvé srdce, bude i tvůj poklad.“

„Moje srdce je neklidné,“ pokračoval Santiago. „Má sny, dojí má se a je zamilované do ženy z pouště. Pořád po mně něco chce a často mi v noci nedá spát, když na ni myslím.“

„Tak je to dobře. Tvoje srdce žije. Poslouchej dál, co ti chce povědět.“

V následujících třech dnech minuli několik bojovníků a další zahlédli na obzoru. Santiagovo srdce začalo mluvit o strachu. Vykládalo příběhy, které slyšelo od Duše světa, příběhy mužů, kteří se vypravili hledat svůj poklad a nikdy ho nenašli. Postrašilo ho pomyšlením, že i jemu by se to mohlo stát, nebo že by mohl zemřít v poušti. Podruhé mu tvrdilo, že už mu stačí láska a hodně zlatááků.

„Mám zrádné srdce,“ řekl Alchymistovi, když se zastavili, aby dopřáli koním chvílku odpočinku. „Nechce, abych jel dál.“

„To je dobře,“ odpověděl Alchymista. „Dokazuje to, že tvé srdce žije. Strach vyměnit vše, čeho jsme dosáhli, za pouhý sen, je docela přirozený.“

„Proč tedy mám svému srdci naslouchat?“

„Protože se ti nikdy nepodaří je umlčet. A i kdybys dělal, že neposloucháš, co ti říká, bude ti v prsou ustavičně opakovat, co si myslí o životě a o světě.“

„I kdyby bylo zrádné?“

„Zrada je rána, kterou nečekáme. Budeš-li své srdce dobře znát, nikdy k tomu nedojde. Protože budeš znát jeho sny a jeho přání a budeš vědět, co s nimi.“

Svému srdci nikdo neunikne. Proto je lepší poslouchat, co říká, aby nikdy nedošlo k ráně, kterou nečekáš.“

Jeli pouští a chlapec dál naslouchal svému srdci. Začínal znát jeho úskoky a lsti a učil se je brát takové, jaké je. A to pak přestal mít strach a už se mu nechtělo vrátit, protože jednou odpoledne mu srdce řeklo, že je spokojené. – A i kdybych si trochu stěžovalo, – říkalo mu, – je to proto, že jsem lidské srdce, a to už takové bývá. Má strach uskutečnit své největší sny, protože si myslí, že si je nezaslouží nebo že to nedokáže. Srdce umírá strachy už jen při pomyšlení na lásku, která zmizí navždy, na okamžik, který nesplní očekávání, na poklad, který místo aby byl nalezen, zůstane navěky skryt v písku. Protože když k tomu dojde, srdce nakonec velice trpí.

„Moje srdce má z utrpení strach,“ řekl chlapec Alchymistovi, když se jednou v noci dívali na bezměsíčnou oblohu.

„Řekni mu, že strach z utrpení je horší než utrpení samo. A že žádné srdce nikdy netrpělo, když se vydalo hledat své sny, protože každý okamžik hledání je okamžikem setkání s Bohem a s Věčností.“

– Každý okamžik hledání je okamžikem setkání, – řekl chlapec svému srdci. – Při hledání pokladu jsou všechny dny skvělé, protože vím, že každá chvíle naplňuje sen o tom, že jej najdu. Při hledání pokladu jsem cestou objevil věci, které bych byl nikdy nedoufal najít, kdybych neměl odvalu pokusit se o něco, co je pastýřům nedostupné.

Jeho srdce pak na celé odpoledne ztichlo. V noci chlapec klidně spal, a když se probudil, srdce mu začalo říkat věci z Duše světa. – Šťastný člověk je ten, který má v nitru Boha, – pravilo. A štěstí lze najít v pouhém zrnku písku z pouště, tak jak to říkal Alchymista. To proto, že zrnko písku je jedním z momentů Stvoření, a Vesmíru trvalo celé miliardy let, než je stvořil. – Každý člověk na Zemi má poklad, který na něj čeká, – řeklo mu srdce. – My o těch pokladech ani moc nemluvíme, protože lidé už je netouží najít. Říkáme o nich jenom dětem. Pak už necháme na životě, aby vedl každého k jeho osudu. Bohužel však jen málokdo jde cestou, která mu byla vyznačena, což je cesta Osobního příběhu a štěstí. Ostatním připadá svět hrozivý – a proto se stává stále hrozivějším.

Srdce pak promlouvá hlasem stále tišším, ale nikdy docela neumlkne. A my jsme raději, když naše slova nikdo neposlouchá: nechceme, aby lidé trpěli proto, že nešli za svým srdcem.

„Proč tedy srdce neřekne lidem, aby šli dál za svými sny?“ zeptal se Santiago Alchymisty.

„Protože v tom případě srdce trpí nejvíc. A srdce nemá rádo utrpení.“

Od té chvíle Santiago svému srdci rozuměl. Poprosil je, aby ho nikdy neopouštělo. Poprosil je, aby se mu sevřelo v prsou a vyslalo varovný signál, kdyby se svým snům vzdálil. A přísahal, že toho signálu vždycky uposlechne.

Večer si pak o tom promluvil s Alchymistou. A Alchymista pochopil, že chlapcovo srdce se vrátilo k Duši světa.

„Co mám dělat teď?“ zeptal se Santiago.

„Jdi dál k pyramidám,“ odpověděl Alchymista. „A pořád dávej pozor na znamení. Tvoje srdce už je s to ukázat ti poklad.“

„To bylo to, co jsem ještě potřeboval vědět?“

„Ne,“ odpověděl Alchymista. „Ještě musíš poznat další věc: vždycky ještě před uskutečněním snu se Duše světa rozhodne prověřit všecko, čemu se člověk při putování naučil. Nedělá to ve zlém úmyslu, ale aby si člověk zároveň s tím snem mohl také osvojit ponaučení, jichž se mu cestou za snem dostalo. To je chvíle, kdy se většina lidí vzdává. V jazyce pouště se tomu říká ‚umřít žízní ve chvíli, kdy už jsou na obzoru vidět datlovníky‘.“

Každé hledání začíná štěstím začátečníka. A vždycky končí zkouškou dobyvatele.“

Santiago si vzpomněl na jedno staré přísloví z rodného kraje. Říkalo, že nejtemnější chvíle nastává vždy před úsvitem.

Nazítrí se objevilo první konkrétní znamení nebezpečí. Přijeli k nim tři ozbrojení muži a chtěli vědět, co tu pohledávají.

„Jsem na lovu se svým sokolem,“ odpověděl Alchymista.

„Musíme vás prohledat, jestli nemáte zbraně,“ řekl jeden z mužů.

Alchymista pomalu sesedl z koně. Santiago udělal totéž.

„Na co máš s sebou tolik peněz?“ zeptal se muž, když uviděl Santiagův váček.

„Abych se dostal do Egypta,“ odpověděl Santiago.

Strážce, který prohlížel Alchymistu, našel kříšťálovou lahvičku, naplněnou nějakou tekutinou, a zažloutlé skleněné vejce, o něco větší než vejce slepičí.

„Co to je?“ zeptal se.

„To je Kámen mudrců a Elixír věčného mládí. Je to Velké dílo alchymistů. Kdo se toho elixíru napije, nikdy neonemocní, a jediný úlomek z toho kamene promění jakýkoli kov ve zlato.“

Strážci se tomu srdečně zasmáli a Alchymista se smál s nimi. Jeho odpověď je pobavila a nechali je bez potíží odjet se všemi jejich věcmi.

„Zbláznil jste se?“ divil se Santiago, když už byli dostatečně daleko. „Proč jste jim to řekl?“

„Abych ti předvedl jeden prostý zákon světa,“ odpověděl Alchymista. „Když před sebou máme velký poklad, nikdy to nepoznáme. A víš proč? Protože lidé na poklady nevěří.“

Jeli dál pouští. Chlapcovo srdce bylo každým dnem tišší. Už nechtělo vědět o věcech minulých ani budoucích; i ono se spokojilo s pouští a s tím, že společně s ním čerpá z Duše světa.

Chlapec a jeho srdce se velice spřátelili – už by se nedokázali zradit.

Pokud srdce promluví, pak chtělo Santiaga povzbudit a posílit, protože ty mlčenlivé dny ho někdy hrozně nudily. Srdce ho také poprvé pochválilo: za to, že se odvážil odejít od ovcí a prožívat svůj Osobní příběh a že tak nadšeně pracoval ve skle-nářství.

Povědělo mu také o něčem, čeho si nikdy nevšiml: o nebezpečí, které mu kdysi hrozilo, aniž si ho byl vědom. Vyprávělo mu, jak jednou nechalo zmizet pistoli, kterou vzal otci, protože se snadno mohl zranit. A připomnělo mu, jak se mu kdysi venku udělalo špatně, jak zvracel a potom dlouho spal: vpředu na něj čekali dva zloději, kteří ho chtěli zabít a ukrást mu ovce. Když se však neobjevil, šli pryč, protože si mysleli, že se dal jinudy.

„Srdce vždycky člověku pomáhá?“ zeptal se Santiago Alchymisty.

„Jenom když prožívá svůj Osobní příběh. Ale hodně pomáhá dětem, opilcům a starým lidem.“

„To tedy znamená, že není žádné nebezpečí?“

„Znamená to jenom, že každé srdce dělá, co může,“ odpověděl Alchymista.

Jednou odpoledne projížděli ležením jednoho z kmenů. Arabové v okázalých bílých burnusech měli všude kolem zbraně. Kouřili nargilé a mluvili o bojích. Nikdo si obou poutníků ani nevšiml.

„Žádné nebezpečí nehrozí,“ řekl Santiago, jakmile se trochu vzdálili z tábora.

Alchymista se rozzlobil.

„Důvěřuj svému srdci,“ řekl, „ale nezapomínej, že jsi v pouš-
ti. Když muži válčí, i Duše světa cítí křik bitev. Nikdo neunikne
důsledkům ničeho, co se děje pod sluncem.“

– Vše je jedno, – pomyslel si Santiago.

A jako by poušť chtěla potvrdit slova starého Alchymisty, najednou se za nimi objevili dva jezdci.

„Dál jet nemůžete,“ prohlásil jeden z nich. „Jste v místech, kde se bojuje.“

„Nejedu daleko,“ odpověděl Alchymista a podíval se jim hluboko do očí. Chvilí mlčeli a potom řekli, že mohou jet dál.

Santiago tomu přihlížel úplně u vytržení.

„Ovládl jste strážce pohledem,“ poznamenal.

„Oči ukazují sílu duše,“ odpověděl Alchymista.

Je to pravda, pomyslel si Santiago. Všiml si, že mezi bojovníky v táboře byl jeden, který se na ně upřeně díval. A byl tak daleko, že se skoro nedala rozeznat jeho tvář. Ale Santiago si byl jist, že se na ně díval.

Když konečně jednou začali zdolávat horský hřbet, který se táhl po celém obzoru, řekl Alchymista, že k pyramidám už jsou to jenom dva dny cesty.

„Jestli se máme rozejít,“ odpověděl Santiago, „naučte mě Alchymii.“

„Už to znáš. Znamená to vniknout do Duše světa a objevit poklad, který pro nás má.“

„Chci vědět něco jiného. Myslím tím proměnu olova ve zlato.“

Alchymista neporušil mlčení pouště a odpověděl mu, až když se zastavili k jídlu.

„Všechno ve Vesmíru se vyvíjí,“ řekl. „A pro učence je zlato kovem nejvyššího stupně. Neptej se proč; nevím. Vím jenom, že Tradice má vždycky pravdu.“

To lidé si slova učenců vyložili chybně. A zlato se ze symbolu vývoje stalo znamením válek.“

„Věci mluví mnoha jazyky,“ řekl Santiago. „Poznal jsem dobu, kdy velbloudí řev nebyl ničím jiným než řevem, potom začal signalizovat nebezpečí a nakonec se zase stal jenom řevem.“

Nic však nedodal. Alchymista tohle všechno jistě ví.

„Poznal jsem opravdové alchymisty,“ pokračoval jeho průvodce. „Zavírali se v laboratořích a snažili se sami vyvíjet jako to zlato; objevili Kámen mudrců. Pochopili totiž, že když se něco vyvíjí, vyvíjí se i to, co je kolem.“

Jiní zase došli ke Kameni mudrců náhodou. Už ten dar měli, jejich duše byla probudilejší než duše jiných lidí. To jsou ale velice vzácné výjimky.

Jiní konečně hledali pouze zlato. Ti nikdy neodhalili tajemství. Zapomněli, že i olovo, měď a železo mají svůj Osobní příběh, který se má naplnit. Ten, kdo zasahuje do Osobního příběhu druhých, nikdy neobjeví svůj.“

Ta slova zazněla jako kletba. Alchymista se shýbl a sebral z pouštní půdy mušli.

„Kdysi tu bývalo moře,“ řekl.

„Už jsem si všiml,“ odpověděl Santiago.

Alchymista mu řekl, ať si přiloží mušli k uchu. Santiago to dělal v dětství a znovu teď uslyšel šum moře.

„V téhle mušli přetrvává moře, protože takový je její Osobní příběh. A neopustí ji, dokud vody znovu nezalijí poušť.“

Pak nasedli na koně a vydali se k egyptským pyramidám.

Slunce se začalo sklánět k západu, když Santiagovo srdce vydalo varovné znamení. Byli právě uprostřed obrovitých přesypů a Santiago se otočil k Alchymistovi, který však jako by nic nepozoroval. Za chvíli nato před sebou uviděl dva jezdce, jejichž siluety se ostře rýsovaly proti slunci. A dřív než mohl Alchymistovi něco říct, ze dvou jezdců jich bylo deset, a pak sto, až nakonec pokryli celé ty obrovské přesypy.

Byli to modře oděni válečníci s černou ozdobou na turbanu. Také obličej měli zahalený modrým závojem a bylo jim vidět jen oči.

Z těch očí i z dálky bylo vidět sílu duše. A to, co z nich promlouvalo, byla smrt.

Jezdci je odvedli do nedalekého vojenského ležení. Nějaký voják postrčil Santiaga a Alchymistu do jednoho stanu. Byl to jiný stan, než jaké měli v oáze; vrchní velitel tam zasedal se svým štábem.

„Jsou to vyzvědači,“ řekl jeden z mužů.

„Jsme jenom poutníci,“ namítl Alchymista.

„Před třemi dny jste byli viděni v nepřátelském táboře. A mluvili jste s jedním z jejich bojovníků.“

„Jsem člověk, který putuje pouští a zná hvězdy,“ řekl Alchymista.

„Nemám žádné zprávy o oddílech nebo o pohybech kmenů. Jenom doprovázím svého přítele.“

„Kdo je tvůj přítel?“ zeptal se velitel.

„Alchymista,“ odpověděl Alchymista. „Zná přírodní síly. A rád by ukázal veliteli své mimořádné schopnosti.“

Santiago ho poslouchal mlčky a zděšeně.

„Co dělá cizinec v cizí zemi?“ otázal se jiný muž.

„Chce vašemu kmeni věnovat peníze,“ odpověděl Alchymista, dřív než Santiago stačil říct jen jediné slovo. A vzal mu váček se zlatáky a podal je generálovi.

Arab je mlčky přijal. Dalo se za ně koupit hodně zbraní.

„Co je to Alchymista?“ zeptal se konečně.

„Člověk, který zná přírodu a svět. Kdyby chtěl, zničil by tenhle tábor pouhou silou větru.“

Muži se zasmáli. Přivykli síle války a věděli, že vítr nezadrží smrtelný úder. Sevřelo se jim však srdce, protože to byli mužo-

vé pouště a báli se čarodějů.

„Chci to vidět,“ prohlásil generál.

„Potřebujeme k tomu tři dny,“ odpověděl Alchymista. „A on se promění ve vítr jen proto, aby ukázal sílu své moci. Když se mu to nepodaří, pak ve vší pokoře, ke cti vašeho kmene, vám věnujeme své životy.“

„Nemůžete mi věnovat to, co už je mé,“ pravil zpupně generál.

Povolil však poutníkům třídní lhůtu.

Santiago byl ochromený hrůzou. Ze stanu vyšel jen tak, že ho Alchymista vzal pevně pod paží.

„Nesmíš dát najevo strach,“ řekl mu. „Jsou to odvážní mužové a pohrdají zbabělci.“

Santiago však nedokázal vydat ani hlásku. Promluvil až za nějakou chvíli, když už kráčeli táborem. Arabové je nemuseli nikam zavírat: stačilo, že jim vzali koně. Zas jednou svět promluvil jednou ze svých řečí: poušť – předtím volné a nekonečné území – se teď stala nepřekročitelnou hradbou.

„Dal jste jim celý můj poklad!“ řekl chlapec. „Všecko, co jsem vydělal za celý svůj život!“

„A co by ti to bylo platné, kdybys musel umřít?“ odpověděl Alchymista. „Tvé peníze tě zachránily na tři dny. Jen málokdy dokážou peníze oddálit smrt.“

Chlapec byl však příliš vyděšený, než aby mohl poslouchat moudrá slova. Nevěděl, jak se proměnit ve vítr. Nebyl Alchymista.

Alchymista požádal jednoho bojovníka o čaj a dal trochu Santiagovi na zápěstí. Pronášel přitom nějaká nesrozumitelná slova a Santiaga zaplavila vlna klidu.

„Nepropadej zoufalství,“ řekl podivně něžným hlasem Alchymista. „Nedokázal bys pak mluvit se svým srdcem.“

„Já se ale neumím proměnit ve vítr.“

„Kdo prožívá svůj Osobní příběh, umí všechno, co potřebuje. Jenom jediné znemožňuje jeho sen: strach z neúspěchu.“

„Nemám strach z neúspěchu. Prostě se neumím proměnit ve vítr.“

„Tak se to budeš muset naučit. Závisí na tom tvůj život.“

„A když to nedokážu?“

„Pak zemřeš při prožívání svého Osobního příběhu. To je o hodně lepší než umřít jako milióny lidí, kteří se nikdy nedozvěděli, že Osobní příběh existuje.“

Zatím si ale nedělej starosti. Smrt obvykle způsobí, že lidé mají porozumění pro život.“

Uplynul první den. V okolí došlo k veliké bitvě a do vojenského ležení přinesli mnoho raněných. – Smrtí se nic nezmění, – pomyslel si Santiago. Mrtvé bojovníky nahradili jiní a život pokračoval.

„Mohl jsi zemřít později, příteli,“ promlouval strážce k tělu svého druha. „Mohl jsi zemřít až v míru. Ale smrti bys stejně neunikl.“

K večeru šel Santiago za Alchymistou. Ten právě nesl sokola do pouště.

„Neumím se proměnit ve vítr,“ opakoval chlapec.

„Vzpomeň si, co jsem ti říkal: že svět je jen viditelnou částí Boha. Že Alchymie znamená přivést na hmotnou úroveň duchovní dokonalost.“

„A co vy to teď děláte?“

„Živím svého sokola.“

„Nedokážu-li se proměnit ve vítr, oba zemřeme,“ řekl Santiago. „K čemu žít sokola?“

„Zemřeš jenom ty,“ pravil Alchymista. „Já se ve vítr proměnit umím.“

Druhý den vystoupil chlapec na skálu, která stála poblíž tábora. Hlídky ho nechaly projít; už slyšely o čaroději, který se proměňuje ve vítr, a nechtěly se k němu přiblížit. Poušť kromě toho tvořila velkou a nepřekročitelnou hradbu.

Zbytek druhého dne strávil tím, že se díval do pouště. Naslouchal svému srdci. A poušť naslouchala jeho strachu.

Řeč obou byla stejná.

Třetího dne shromáždil generál své nejvyšší velitele.

„Pojďme se podívat na mládence, který se proměňuje ve vítr,“ řekl Alchymistovi.

„Proč ne,“ odpověděl Alchymista.

Chlapec je zavedl na místo, kde byl předešlého dne. Tam všechny požádal, aby si sedli.

„Bude to chvíli trvat,“ řekl.

„Nespěcháme,“ odpověděl generál. „Jsme muži pouště.“

Chlapec se zadíval na obzor před sebou. V dálce byly hory, byly tu duny, skaliska a plazivé rostliny zápasící o život tam, kde přežití bylo nemožné. Byla tam poušť, po níž putoval tolik měsíců, a přece poznal jen její nepatrnou část. A na té části našel Angličana, karavany, válku kmenů a oázu s padesáti tisíci datlovníky a třemi sty studnami.

„Co tady zase chceš?“ zeptala se poušť. „Nevynadávali jsme se na sebe dost včera?“

„Na jednom místě přechováváš bytost, k níž cítím lásku,“ řekl chlapec. „Když tedy pohlížím na tvé písčiny, dívám se i na ni. Chci se k ní vrátit a potřebuji tvou pomoc, abych se mohl proměnit ve vítr.“

„Co je to láska?“ zeptala se poušť.

„To je když sokol létá nad tvými písčinami. Protože tys pro něj zelená louka a on se nikdy nevrací bez úlovku. Zná tvé skály, tvé duny a tvé hory a ty jsi k němu štedrá.“

„Sokolí zobák si ze mě pořád něco bere,“ řekla poušť. „Po celé roky se starám o jeho lovnou zvěř, napájím ji tou trochou vody, co mám, ukazuji, kde je potrava. A sokol si jednoho krásného dne slétne dolů, zrovna když mám na svých písčinách pocítit něhu té zvěře. Pak mi unáší to, co jsem odchovala.“

„Přece právě proto ses o tu zvěř starala,“ odpověděl chlapec. „Aby živila sokola. A sokol bude živit člověka. A člověk pak jednoho dne bude živit tvé písčiny, a tam se znovu objeví lovná zvěř. Takový je běh světa.“

„A to je láska?“

„Ano, to je láska. Ta působí, že lovná zvěř se promění v soko-

la, sokol v člověka a člověk znova v poušť. A ta působí, že olovo se promění ve zlato; a zlato se opět skryje pod zemí.“

„Nerozumím tvým slovům,“ řekla poušť.

„Stačí, když porozumíš, že kdesi na tvém písku na mě čeká jedna žena. A proto se musím proměnit ve vítr.“

Poušť chvíli mlčela.

„Dám ti svůj písek, aby do něho mohl dout vítr. Sama však nemohu udělat nic. Popros o pomoc vítr.“

Zvedl se lehký vánek. Velitelé pozorovali chlapce, jak v dálce rozmlouvá řečí, kterou neznají.

Alchymista se usmíval.

Vítr dolétl až k chlapci a dotkl se jeho tváře. Vyslechl jeho rozmluvu s pouští, protože žádnému větru nic neujde. Vítr si létá světem a nemá místo zrození ani smrti.

„Pomoz mi,“ řekl chlapec větru. „Jednou jsem v tobě zaslechl hlas své milé.“

„Kdo tě naučil mluvit řečí pouště a větru?“

„Moje srdce,“ odpověděl chlapec.

Vítr měl mnoho jmen. Tam se mu říkalo *scirocco*, protože Arabové věřili, že přichází ze zemí zalitých vodou, kde žijí černoši. V té daleké zemi, odkud přicházel Santiago, mu zase říkali levantský vítr, protože věřili, že přináší písek z pouště a válečný ryk bojů s Maury. A možná kdesi v kraji ještě vzdálenějším od tamějších pastvin si lidé myslí, že se ten vítr rodí v Andalusii. Vítr však nepřichází odnikud a nemíří nikam, a proto je silnější než poušť. Jednou se budou moci v poušti sázet stromy, ba i chovat ovce, ale vítr ovládnout nedokáže nikdo.

„Z tebe vítr být nemůže,“ namítl vítr. „Jsme různých povah.“

„To není pravda,“ odpověděl chlapec. „Zatímco jsem s tebou bloudil po světě, poznal jsem tajemství Alchymie. Mám v sobě větry, pouště, oceány, hvězdy a všechno, co bylo ve Vesmíru stvořeno. Učinila nás táž Ruka a máme touž Duši. Chci být jako

ty, všude proniknout, křížovat moře, odvát písek, který zakrývá můj poklad, přinést si hlas své milé.“

„Tuhle jsem slyšel, co si povídáte s Alchymistou,“ pravil vítr. „Říkal, že každá věc má svůj Osobní příběh. Lidé se nemohou proměňovat ve vítr.“

„Nauč mě, jak bych se jím na chvíli stal,“ prosil chlapec. „Pak bychom si mohli promluvit o neomezených možnostech lidí a větrů.“

Vítr byl zvědavý a tohle ještě neznal. Byl by si rád o tom promluvil, ale nevěděl, jak lidi proměňovat ve vítr. A přitom uměl tolik věcí! Dělal pouště, potápěl lodě, kácel celé lesy a proháněl se po městech plných hudby a divných zvuků. Myslel si, že nezná mezí, a teď mu tady nějaký chlapec říká, že jsou ještě další věci, které by vítr mohl dělat.

„Říká se tomu Láska,“ řekl chlapec, jakmile si všiml, že už ho skoro přemluvil. „Když někdo miluje, dokáže se stát čímkoli, co bylo stvořeno. Když někdo miluje, vůbec nemusí rozumět tomu, co se děje, protože všechno se začne dít v nás a člověk se může proměnit ve vítr. Pokud mu ovšem nějaký vítr pomůže.“

Vítr byl velice pyšný a chlapcova slova ho podráždila. Začal foukat rychleji a vířil pouštní písek. Nakonec však musel uznat, že přestože proletěl celý svět, neví, jak proměňovat lidi ve vítr. A neznal Lásku.

„Když jsem se proháněl po světě, všiml jsem si, že hodně lidí mluví o lásce a dívá se přitom k obloze,“ řekl vítr, kterého zlobilo, že se musí smířit se svými mezemi. „Možná by ses měl raději zeptat oblohy.“

„Tak mi pomoz,“ požádal ho chlapec. „Zahal to tu prachem, abych se mohl dívat na slunce a neoslepnout.“

Vítr tedy zadul ze všech sil a obloha byla plná písku, přes který místo slunce prosvítal jen zlatý kotouč.

la, sokol v člověka a člověk znova v poušť. A ta působí, že olovo se promění ve zlato; a zlato se opět skryje pod zemí.“

„Nerozumím tvým slovům,“ řekla poušť.

„Stačí, když porozumíš, že kdesi na tvém písku na mě čeká jedna žena. A proto se musím proměnit ve vítr.“

Poušť chvíli mlčela.

„Dám ti svůj písek, aby do něho mohl dout vítr. Sama však nemohu udělat nic. Popros o pomoc vítr.“

Zvedl se lehký vánek. Velitelé pozorovali chlapce, jak v dálce rozmlouvá řečí, kterou neznají.

Alchymista se usmíval.

Vítr dolétl až k chlapci a dotkl se jeho tváře. Vyslechl jeho rozmluvu s pouští, protože žádnému větru nic neujde. Vítr si létá světem a nemá místo zrození ani smrti.

„Pomoz mi,“ řekl chlapec větru. „Jednou jsem v tobě zaslechl hlas své milé.“

„Kdo tě naučil mluvit řečí pouště a větru?“

„Moje srdce,“ odpověděl chlapec.

Vítr měl mnoho jmen. Tam se mu říkalo *scirocco*, protože Arabové věřili, že přichází ze zemí zalitých vodou, kde žijí černoši. V té daleké zemi, odkud přicházel Santiago, mu zase říkali levantský vítr, protože věřili, že přináší písek z pouště a válečný ryk bojů s Maury. A možná kdesi v kraji ještě vzdálenějším od tamějších pastvin si lidé myslí, že se ten vítr rodí v Andalusii. Vítr však nepřichází odnikud a nemíří nikam, a proto je silnější než poušť. Jednou se budou moci v poušti sázet stromy, ba i chovat ovce, ale vítr ovládnout nedokáže nikdo.

„Z tebe vítr být nemůže,“ namítl vítr. „Jsme různých povah.“

„To není pravda,“ odpověděl chlapec. „Zatímco jsem s tebou bloudil po světě, poznal jsem tajemství Alchymie. Mám v sobě větry, pouště, oceány, hvězdy a všechno, co bylo ve Vesmíru stvořeno. Učinila nás táž Ruka a máme touž Duši. Chci být jako

ty, všude proniknout, křížovat moře, odvat písek, který zakrývá můj poklad, přinést si hlas své milé.“

„Tuhle jsem slyšel, co si povídáte s Alchymistou,“ pravil vítr.

„Říkal, že každá věc má svůj Osobní příběh. Lidé se nemohou proměňovat ve vítr.“

„Nauč mě, jak bych se jím na chvíli stal,“ prosil chlapec. „Pak bychom si mohli promluvit o neomezených možnostech lidí a větrů.“

Vítr byl zvědavý a tohle ještě neznal. Byl by si rád o tom promluvil, ale nevěděl, jak lidi proměňovat ve vítr. A přitom uměl tolik věcí! Dělal pouště, potápěl lodě, kácel celé lesy a proháněl se po městech plných hudby a divných zvuků. Myslel si, že nezná mezí, a teď mu tady nějaký chlapec říká, že jsou ještě další věci, které by vítr mohl dělat.

„Říká se tomu Lásky,“ řekl chlapec, jakmile si všiml, že už ho skoro přemluvil. „Když někdo miluje, dokáže se stát čímkoli, co bylo stvořeno. Když někdo miluje, vůbec nemusí rozumět tomu, co se děje, protože všechno se začne dít v nás a člověk se může proměnit ve vítr. Pokud mu ovšem nějaký vítr pomůže.“

Vítr byl velice pyšný a chlapcova slova ho podráždila. Začal foukat rychleji a vířil pouštní písek. Nakonec však musel uznat, že přestože proletěl celý svět, neví, jak proměňovat lidi ve vítr. A neznal Lásku.

„Když jsem se proháněl po světě, všiml jsem si, že hodně lidí mluví o lásce a dívá se přitom k obloze,“ řekl vítr, kterého zlobilo, že se musí smířit se svými mezemi. „Možná by ses měl raději zeptat oblohy.“

„Tak mi pomoz,“ požádal ho chlapec. „Zahal to tu prachem, abych se mohl dívat na slunce a neoslepnout.“

Vítr tedy zadul ze všech sil a obloha byla plná písku, přes který místo slunce prosvítal jen zlatý kotouč.

V táboře nebylo pomalu nic vidět. Muži z pouště už ten vítr znali z dřívějšíka. Jmenuje se *samum* a je podle nich horší než mořská bouře – oni totiž moře neznají.

Koně řičeli, zbraně zasypával písek.

Jeden velitel se na skalisku obrátil ke generálovi:

„Bylo by možná lepší s tím skončit.“

Chlapce už skoro neviděli. Tváře měli zahalené modrými šátky a v očích se jim teď zračil jen úžas.

„Skončeme s tím,“ naléhal také jiný velitel.

„Chci vidět velikost Alláhovu,“ řekl s úctou generál. „Chci vidět, jak se lidé proměňují ve vítr.“

Zapamatoval si však jména těch dvou mužů, kteří projevíli strach. Jakmile vítr utichne, zbaví je velení, protože mužové z pouště strach necítí.

„Vítr mi pověděl, že znáš Lásku,“ řekl chlapec Slunci. „Jestliže znáš Lásku, znáš také Duši světa, která je učiněna z Lásky.“

„Z místa, kde jsem,“ pravilo Slunce, „mohu vidět Duši světa. Ta se dorozumívá s mou duší a společně dáváme růst rostlinám a posíláme ovečky do stínu. Z místa, kde jsem – a jsem hodně daleko od světa –, jsem se naučilo milovat. Víím, že kdybych se jen o trochu víc přiblížilo k Zemi, všechno na ní zahyne a Duše světa přestane existovat. Proto se na sebe díváme a milujeme se; já jí dávám život a teplo a ona zase mně smysl života.“

„Znáš Lásku,“ opakoval chlapec.

„A znám Duši světa, protože si hodně povídáme na téhle nekonečné cestě Vesmírem. Říká mi, že její největší problém je v tom, že až dosud jen nerosty a rostliny pochopily, že vše je jedno. A k tomu není třeba, aby železo bylo stejné jako měď a aby měď byla stejná jako zlato. Každý v tom jednom plní své přesné určení a všechno by bylo symfonií míru, kdyby se Ruka, jež to vše napsala, byla zastavila po pátém dni stvoření.“

Nastal však ještě šestý den,“ řeklo Slunce.

„Jsi moudrý, protože vidíš všecko s odstupem,“ odpověděl chlapec. „Ale přece jen neznáš Lásku. Kdyby nebylo šestého dne stvoření, nebylo by člověka a měď by byla navždy mědí a olovo olovem. Je pravda, že každý má svůj Osobní příběh, ale ten se jednoho dne naplní. Je tedy třeba proměnit se v něco lepšího a mít nový Osobní příběh, dokud Duše světa nebude skutečně jedním jediným.“

Slunce se zamyslelo a rozhodlo se zářit ještě víc. Vítr, jemuž se ten rozhovor zamlouval, zadul také silněji, aby Slunce chlapce neoslepilo.

„Proto existuje Alchymie,“ řekl chlapec. „Aby každý člověk hledal a našel svůj poklad a chtěl pak být lepší než ve svém dosavadním životě. Olovo bude plnit svou úlohu, dokud je svět nepřestane potřebovat; pak se bude muset proměnit ve zlato.“

Tak to dělají Alchymisté. Ukazují, že když se pokoušíme být lepší, než jsme, všechno kolem nás se také zlepšuje.“

„A proč říkáš, že neznám Lásku?“ otázalo se Slunce.

„Protože Láska neznamena stát na místě jako poušť, ani létat světem jako vítr, ani pozorovat všechno z dálky, jako ty. Láska je síla, která proměňuje a zlepšuje Duši světa. Když jsem do ní pronikl poprvé, myslel jsem, že je dokonalá. Pak jsem však viděl, že je odrazem všeho tvorstva a jsou v ní jejich války a vášně. To my živíme Duši světa, a země, kde žijeme, bude lepší nebo horší podle toho, jací budeme my. A tady záleží na síle Lásky, protože když milujeme, vždycky si přejeme být lepší, než jsme.“

„Co ode mě chceš?“ zeptalo se Slunce.

„Abys mi pomohlo proměnit se ve vítr,“ odpověděl chlapec.

„Příroda mě zná jako nejmoudřejší ze všeho tvorstva,“ řeklo Slunce. „Nevím však, jak tě proměnit ve vítr.“

„Na koho se tedy mám obrátit?“

Slunce se na chvíli zamyslelo. Poslouchá je vítr, a ten po ce-

lém světě roznese, že jeho moudrost je omezená. Není však možné tohohle chlapce, který mluví Řečí světa, nějak odbyť.

„Promluv si s Rukou, která všechno napsala,“ rozhodlo Slunce.

Vítr spokojeně zahučel a zadul silněji než kdykoli předtím. Stany se začaly vytrhávat z písku a zvířata se vymanila z otěží. Muži na skále se drželi jeden druhého, aby je nesmetly poryvy větru.

Chlapec se tedy obrátil k Ruce, která všechno napsala. Ale místo aby něco řekl, zůstal zticha, protože cítil, že i Vesmír mlčí.

Ze srdce mu vytryskla síla Lásky a on se začal modlit. Modlil se jako nikdy dřív, protože to byla modlitba beze slov a bez proseb. Neděkoval za to, že ovce našly pastvu, ani neprosil, aby prodal víc skla, ani nežádal, aby žena, kterou poznal, čekala na jeho návrat. V nastalém tichu chlapec pochopil, že i poušť, vítr a slunce hledají znamení, která ta Ruka napsala, a snaží se uskutěčnit svou cestu a pochopit, co je napsáno na pouhém smaragdu. Věděl, že ta znamení jsou rozeseta po Zemi a v Prostoru a že zdánlivě nemají žádný důvod či význam, a že ani pouště, ani větry, ani slunce a ani lidé nevědí, proč byli stvořeni. Ta Ruka však k tomu všemu důvod má a jen ona je s to dělat zázraky, měnit oceány v pouště a lidi ve vítr. Protože jen ona chápe, že vyšší záměr posouvá Vesmír k bodu, kde se šest dní stvoření promění ve Velké dílo.

A chlapec se pohroužil do Duše světa a viděl, že Duše světa je částí Duše Boží, a viděl, že Duše Boží je jeho vlastní duší. A že tedy může konat zázraky.

Samum toho dne dul jako nikdy dřív. Po mnohá pokolení se pak mezi Araby vyprávěla zkazka o mládenci, který se proměnil ve vítr, pobořil vojenské ležení a vzdoroval síle nejmocnějšího generála z pouště.

Když *samum* ustal, všichni se podívali k místu, kde mladík stál. Už tam však nebyl; zahlédli ho až na druhém konci tábora vedle hlídky skoro zasypané pískem.

Takové čáry muže vyděsily. Jen dva lidé se usmívali: Alchymista, protože našel pravého učedníka, a generál, protože tento učedník pochopil slávu Boží.

Nazítří se s nimi generál rozloučil a nařídil, aby ozbrojený doprovod s nimi jel až tam, kam budou chtít.

Jeli celý den. Když už se připozdívalo, octli se před koptským klášteřem. Alchymista poslal ozbrojený doprovod zpátky a sesedl z koně.

„Odtud už pojeděš sám,“ řekl Santiagovi. „K pyramidám jsou to jen tři hodiny cesty.“

„Děkuji,“ řekl Santiago. „Naučil jste mě Řečí světa.“

„Jenom jsem ti připomněl, co už jsi znal.“

Alchymista zabušil na vrata klášteřa. Otevřel mu mnich celý v černém. Něco si řekli koptsky a Alchymista pobídl Santiaga, aby šel dál.

„Poprosil jsem, aby mi na chvíli půjčili kuchyň,“ řekl.

Odebrali se tedy do klášterní kuchyně. Alchymista rozdělal oheň a mnich přinesl trochu olova, které Alchymista roztavil v železné nádobě. Jakmile se olovo rozteklo, vyndal ze svého

vaku to podivné vejce z nažloutlého skla. Odškrábl vrstvičku tenkou jako vlas, obalil ji voskem a vhodil do nádoby s olovem.

Směs zrudla jako krev. Nato Alchymista stáhl nádobu z ohně a nechal vše vychladnout. Mezitím hovořil s mnichem o válce kmenů.

„Potrvá dlouho,“ řekl.

Mnicha to zamrzelo. Už dlouho stály karavany v Gíze a čekaly, až válka skončí. „Děj se vůle Boží,“ řekl.

„Přesně tak,“ odpověděl Alchymista.

Když nádoba vychladla, mnich a chlapec nechtěli věřit svým očím. Olovo ztuhlo do kulatého tvaru nádoby, ale už to nebylo olovo. Bylo to zlato.

„Naučím se to jednou taky?“ zeptal se Santiago.

„Tohle je můj Osobní příběh, a ne tvůj,“ odpověděl Alchymista. „Chtěl jsem ti však dokázat, že to jde.“

Znovu se vrátili ke klášterní fortně. Tam Alchymista rozdělil kotouč na čtyři části.

„To je pro vás,“ podal jeden díl mnichovi. „Za vaši laskavost k poutníkům.“

„Dostávám víc, než si moje laskavost zaslouží,“ poznamenal mnich.

„To nikdy neříkejte. Uslyší to život a příště vám dá méně.“

Pak přistoupil k Santiagovi.

„To je pro tebe. Jako náhrada za to, cos nechal generálovi.“

Santiago už měl na jazyku, že je to mnohem víc, než mu dal, ale zůstal zticha, protože slyšel, co říkal Alchymista mnichovi...

„Tahle část je pro mě,“ pokračoval Alchymista a schoval si ji. „Protože já musím jet zpátky pouští a tam se bojuje.“

Pak vzal čtvrtý díl a ten opět podal mnichovi.

„To je tady pro chlapce. Pro případ, že by to potřeboval.“

„Já si ale jedu pro svůj poklad,“ řekl Santiago. „Teď už jsem blízko!“

„A já jsem přesvědčen, že ho najdeš,“ potvrdil Alchymista.

„Tak proč to děláte?“

„Protože už dvakrát jsi přišel o peníze, které jsi vydělal cestou. Jednou ti je vzal zloděj a podruhé generál. Já jsem starý pověřčivý Arab a věřím tomu, co říkají naše přísloví. Jedno z nich praví:

Všecko, co se stane jednou, už se nemusí stát nikdy. Ale všechno, co se stane dvakrát, určitě se stane i potřetí.“

Nasedli na koně.

„Chci ti povědět příběh o snech,“ řekl Alchymista.

Santiago k němu popojel blíž. „Ve starém Římě žil za císaře Tiberia jeden dobrý muž, který měl dva syny: jeden z nich byl voják a poslali ho s vojskem do nejbudálnějších končin císařství. Druhý byl básník a krásnými verši okouzloval celý Řím.

Tomu otci se jednou v noci zdál sen. Zjevil se mu anděl a sdělil mu, že slova jednoho z jeho synů bude znát a opakovat celý svět, všechna příští pokolení. Starý muž se pak probudil a proléval slzy vděku, protože život k němu byl štědrý a vyjevil mu něco, co by každého otce naplnilo hrdoostí.

Krátce nato stařec zemřel, když se pokoušel zachránit nějaké dítě zpod kol vozu. A jelikož se celý svůj život choval řádně a spravedlivě, přišel rovnou do nebe a tam potkal anděla, který se mu tenkrát zjevil ve snu.

„Žil jsi jako dobrý člověk,“ řekl mu anděl. „Svou existenci jsi prožil s láskou a zemřel jsi důstojně. Mohu ti teď splnit jakékoli přání.“

„Život byl ke mně také dobrý,“ odpověděl stařec. „Když ses mi zjevil v tom snu, poznal jsem, že veškeré moje úsilí mělo smysl. Neboť verše mého syna zůstanou mezi lidmi po celá příští stáletí. Pro sebe nic nežádám; kterého otce by však nenaplnila hrdoostí sláva toho, o něhož pečoval v dětství a jehož vychovával v mládí. Rád bych se viděl v té daleké budoucnosti, v níž budou znít slova mého syna.“

Anděl se dotkl starcova ramene a oba se přenesli do daleké budoucnosti. Octli se na jakémisi nesmírně rozlehlém prostranství, kde tisíce lidí mluvilo nějakým cizím jazykem.

Stařec se rozplakal radostí.

„Věděl jsem, že verše mého syna básníka jsou dobré a nesmrtelné,“ pravil se slzami v očích andělovi. „Rád bych, abys mi řekl, kterou z jeho básní ti lidé opakují.“

Tehdy k němu anděl vlídně přistoupil a na tom nesmírně rozlehlém místě se s ním posadil na jednu z četných lavic.

„Verše tvého syna básníka byly v Římě velice oblíbené,“ řekl. „Lidem se líbily a bavily je. Když však skončila Tiberiova vláda, zapomnělo se i na verše tvého syna. A toto jsou slova tvého druhého syna, který vstoupil do vojska.“

Stařec na něho vrhl užaslý pohled.

„Sloužil tehdy v jednom dalekém místě a stal se setníkem. Byl to také spravedlivý a dobrý člověk. Jeho služebník se jednou na smrt roznemohl. Tvůj syn se doslechl o nějakém Rabbim, který léčí nemocné, a tak se za ním vypravil. Šel řadu dní a cestou přišel na to, že muž, jehož hledá, je Syn Boží. Mluvil s lidmi, které Rabbi vyléčil, osvojil si jeho učení, a přestože byl římským setníkem, obrátil se na jeho víru. Až k němu jednou ráno konečně došel.“

Pověděl mu, že má nemocného služebníka. A Rabbi byl hned ochoten jít k němu domů. Ale setník, člověk věřící, se podíval Rabbimu hluboko do očí a pochopil, že opravdu stojí tvář v tvář Synu Božímu.“

Tu všichni kolem vstali.

„Tohle jsou slova tvého syna,“ řekl anděl starci. „Jsou to slova, která tenkrát řekl Rabbimu a na něž se od té doby už nikdy nezapomnělo: *Pane, nejsemť hoden, abys všel pod střechu mou, ale toliko rci slovo, a uzdraven bude služebník můj.*““

Alchymista popohnal koně.

„Každý člověk na Zemi, bez ohledu na to, co dělá, hraje vždycky hlavní roli v Historii světa,“ řekl. „A obvykle o tom neví.“

Santiago se usmál. Nikdy ho nenapadlo, že život pastýře by mohl být tak důležitý.

„Sbohem,“ řekl Alchymista.

„Sbohem,“ odpověděl chlapec.

Santiago už jel dvě a půl hodiny pouští a snažil se pozorně naslouchat svému srdci. Neboť ono mu mělo odhalit přesné místo, kde je ukrytý poklad.

„Tam, kde bude tvůj poklad, bude i tvé srdce,“ řekl Alchymista.

Santiagoovo srdce však mluvilo o něčem jiném. S hrdostí vyprávělo o pastýři, který opustil své ovce a šel za snem, který se mu zdál po dvě noci. Vyprávělo o Osobním příběhu a o mnoha mužích, kteří učinili totéž a vydali se hledat daleké země nebo krásné ženy a čelili lidem své doby s jejich názory a předsudky. Ustavičně mluvilo o cestách, objevech, knihách a velkých změnách.

Právě když se chystal vstoupit na jednu dunu – a teprve v té chvíli – mu srdce pošeptalo: dávej pozor na místo, kde se rozpláčeš. Protože na tom místě jsem já, a tam je tvůj poklad.

Santiago pomalu stoupal vzhůru. Na nebi plném hvězd zase zářil úplněk; šli tedy pouští celý měsíc. Svit luny a hra stínů na písčném přesypu měnily poušť v rozvlněné moře a připomínaly chlapci den, kdy nechal svého koně jít volně po písčínách, až se objevilo dobré znamení pro Alchymistu. Svit luny zaléval i mlčení pouště a všechny poutníky hledající své poklady.

Když pak krátce nato vystoupil na vrchol duny, srdce mu poskočilo. V záři měsíce se uprostřed pouště velebně a slavnostně tyčily egyptské pyramidy.

Santiago padl na kolena a rozplakal se. Děkoval Bohu, že uvěřil ve svůj Osobní příběh a že jednoho dne potkal krále, kupce, Angličana a Alchymistu. A především ženu z pouště, díky níž

pochopil, že Láska nikdy neodloučí muže od jeho Osobního příběhu.

Z výše egyptských pyramid shlížela na Santiagu celá staletí. Kdyby chtěl, mohl se teď vrátit do oázy, vzít s sebou Fátimu a žít dál jako prostý pastýř. Vždyť Alchymista žije v poušti, přestože rozumí Řeči světa a umí proměňovat olovo ve zlato. Nikomu nemusí ukazovat své umění a moudrost. Zatímco on sám šel za svým Osobním příběhem, naučil se všemu, co potřeboval, a prožil vše, o čem snil.

Ted' však došel k svému pokladu a dílo je úplně teprve tehdy, když je dosaženo cíle. Tady, na téhle duně, se rozplakal. Podíval se na zem a uviděl, že na místě, kam skanuly jeho slzy, leze skarabeus. Za dobu strávenou v poušti už se poučil, že v Egyptě jsou skarabeové symbolem Boha.

Měl před sebou další znamení. Začal tedy kopat. Předtím si ještě vzpomněl na Sklenáře: nikdo by si nedokázal postavit pyramidu na dvoře, i kdyby hromadil kamení po celý svůj život.

Celou noc na tom místě kopal a nic nenašel. Z výše pyramid na něho mlčky shlížela celá staletí. Ale nevzdával se: ustavičně kopal a zápasil přitom s větrem, který mu kolikrát znovu zavál jámu pískem. Už skoro nevládl rukama, celýma zkrvavenýma, ale pořád věřil svému srdci. A srdce mu řeklo, aby kopal tam, kam skanou jeho slzy.

Najednou, zrovna když se chystal vytáhnout pár kamenů, na něž narazil, zaslechl kroky. Blížili se nějací lidé. Proti měsíci nemohl rozeznat ani jejich oči, ani tváře.

„Co tady děláš?“ zeptala se jedna z těch postav.

Santiago neodpověděl. Dostal však strach. Strach proto, že poklad měl na dosah ruky.

„Utíkáme před válkou kmenů,“ řekl druhý. „Chceme vědět, co tam schováváš. Potřebujeme peníze.“

„Nic neschovávám,“ odpověděl Santiago. Jeden z příchozích ho však násilím odtáhl od jámy. Druhý mu začal prohledávat kapsy. A našel v nich kus zlata.

„Má zlato,“ řekl jeden z lupičů.

Měsíc ozářil tvář muže, který ho prohledával, a chlapec spatřil v jeho očích smrt.

„Další zlato tam asi bude zahrabané,“ řekl druhý.

A přinutili ho, aby kopal. Uposlechl je, ale nic nenašel. Tak ho začali bít. Tloukli ho, dokud se na obloze neobjevily první sluneční paprsky. Z šatů mu zbývaly cáry a cítil, že je blížek smrti.

„Co by ti byly platné peníze, kdybys měl umřít? Jen málokdy dokážou peníze zachránit někoho před smrtí,“ řekl tenkrát Alchymista.

„Hledám poklad!“ vykřikl nakonec Santiago. A přestože měl ústa od ran rozbitá a oteklá, pověděl jim, jak se mu podvkrát zdálo o pokladu, zakopaném poblíž egyptských pyramid.

Ten, který vypadal jako jejich vůdce, se dlouze zamyslel. Pak řekl jednomu ze svých druhů:

„Nech ho být. Nic víc nemá. Tohle zlato určitě ukradl.“

Chlapec padl tváří do písku. Dvě oči se po něm otáčelo; byl to vůdce lupičů. Santiago se však díval k pyramidám.

„Jdeme pryč,“ řekl vůdce ostatním.

Potom se obrátil k chlapci:

„Neumřeš,“ řekl. „Budeš žít a pochopíš, jaký jsi byl hlupák. Tady, zrovna na tomhle místě, kde jsi, se mi také asi před dvěma lety zdál dvakrát po sobě sen. Zdálo se mi, že se mám vydat až do Španělska a vyhledat tam v pláních polozbořený kostel, kde se svými stády nocují pastýři a kde uprostřed sakristie roste fíkovník; a že když pod tím fíkovníkem budu kopat, najdu ukrytý poklad. Nejsem ale tak hloupý, abych putoval přes celou poušť jen proto, že se mi dvakrát zdá stejný sen.“

Potom odjeli.

Santiago namáhavě vstal a ještě jednou pohlédl k pyramidám.
Pyramidy se na něho usmály a on se srdcem plným štěstí jim ten
úsměv oplatil.

Našel poklad.

EPILOG

Chlapec se jmenoval Santiago. K opuštěnému kostelíku došel až za soumraku. V sakristii dál rostl fíkovník a polozborcenou klenbou bylo stále vidět hvězdy. Vzpomněl si, jak tu kdysi nocoval se svými ovcemi, a nebýt onoho snu, byl by strávil klidnou noc.

Ted' se vrátil bez svého stáda. Místo toho měl motyku.

Dlouho se díval na oblohu. Pak vyndal z tlumoku láhev vína a napil se. Vzpomněl si na jednu noc v poušti, kdy se také díval na hvězdy a pil víno s Alchymistou. Myslel na všechny cesty, které vykonal, a na zvláštní způsob, jímž mu Bůh ukazuje poklad. Kdyby byl nevěřil opakovanému snu, nebyl by se setkal ani s cikánkou, ani s králem, ani s lupičem, ani... – prostě, bylo toho moc. Tu cestu však psala znamení, a nedalo se zabloudit, – pomyslel si.

Usnul, ani nevěděl jak, a slunce už bylo vysoko, když se probudil. Pak tedy začal kopat pod kořeny fíkovníku.

– Ty starý čarodějníku, – říkal si v duchu, – tys to všechno věděl. I kousek zlata jsi mi nechal, abych se mohl vrátit až sem do kostela. Mnich se smál, když mě uviděl tak rozedraného. Nemohl jsi mě toho ušetřit?

– Ne, – slyšel, jak mu říká vítr, – kdybych ti to pověděl, nebyl bys viděl pyramidy. Jsou moc pěkné, nemyslíš?

Byl to Alchymistův hlas. Santiago se usmál a kopal dál. Za půl hodiny narazil na něco pevného. O hodinu později už před sebou měl truhlici plnou starých španělských zlaťáků. Bylo tam také drahé kamení, zlaté masky s bílými a červenými péry, kamenné modly posázené brilianty. Věci z nějaké dobovatelské výpravy,

na kterou se v zemi dávno zapomnělo, a ani sám dobyvatel už si nevzpomněl, aby o tom pověděl svým dětem.

Santiago vytáhl z tlumoku kamínky urim a thumim. Použil jich jen jednou, onoho rána na trhu. Život a cesta byly pořád plné znamení.

Schoval oba kamínky do truhlice se zlatem. I ony patřily k jeho pokladu, protože mu připomínaly starého krále, kterého už nikdy neměl potkat.

– Život je opravdu štědrý k tomu, kdo prožívá svůj Osobní příběh, – uvažoval. Tu si vzpomněl, že musí jít do Tarify a dát z pokladu desátek cikánce. – Ti jsou ale mazaní, ti cikáni, – pomyslel si. – Asi proto, že jsou pořád na cestách.

Znovu však začal vát vítr. Byl to východní vítr z Afriky. Nepřinášel pach pouště, ani hrozbu maurského vpádu. Místo toho přinášel vůni, kterou tak dobře znal, a zvuk polibku – který se lehounce blížil, až mu spočinul na rtech.

Santiago se usmál. To se stalo poprvé.

„Už jdu, Fátimo, už jdu,“ řekl.

C Paulo Coelho

Alchymista

Paulo Coelho *Alchymista*

ISBN 80-7203-697-1

9 788072 036974

Argo

